

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/22-03/52
URBROJ: 613-07-22-9
Varaždin, 28. studenoga 2022.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatska stranka
prava
za 2021.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Sustav unutarnjih kontrola	7
	Planiranje	7
	Financijski izvještaji	8
III.	REVIZIJA ZA 2021.	16
	Ciljevi i područja revizije	16
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	16
	Metode i postupci revizije	17
	Nalaz za 2021.	18
	Provedba naloga i preporuka	28

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske stranke prava (dalje u tekstu: Stranka) za 2021.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2021. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 60.195,00 kn evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima na računu drugih prihoda, umjesto na računu prihoda po posebnim propisima iz proračuna.

Rashodi za financiranje zajedničke izborne promidžbe u iznosu od 8.000,00 kn evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u okviru drugih materijalnih rashoda, a trebalo ih je evidentirati i iskazati u okviru rashoda vezanih za financiranje neprofitnih organizacija. Rashodi za odvjetničke usluge te rashodi za najamnine i režijske troškove u iznosu od 5.457,00 kn nastali su prethodne godine (2020.), a evidentirani su i iskazani u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2021. Nadalje, Stranka u 2021. nije evidentirala ni iskazala rashode/obveze u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za zakupnine, odnosno najamnine za povremeno korištenje prostora ili javnih površina za potrebe izborne promidžbe u ukupnom iznosu od 5.890,00 kn. Također, u poslovnim knjigama manje su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani rashodi za zakup poslovnog prostora u iznosu od 4.924,00 kn (nisu evidentirani u poslovnim knjigama prema vrsti rashoda niti na računu odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućeg razdoblja u okviru obračunanih rashoda koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje). U okviru rashoda za knjigovodstvene usluge u poslovnim knjigama su evidentirani rashodi za administrativne usluge (reorganizacija arhive, slaganje dokumentacije, organizacija ureda) u iznosu od 6.350,00 kn na temelju ispostavljenih računa na kojima je navedena ukupna cijena bez količina i jediničnih cijena po vrsti usluga te priložene specifikacije obavljenih usluga.

Blagajničko poslovanje nije vođeno uredno, a stanje blagajne na 31. prosinca 2021. evidentirano u poslovnim knjigama i iskazano u financijskim izvještajima ne odgovara stvarnom stanju knjige blagajne. Naime, prema podacima iz glavne knjige u 2021. u blagajnu je uplaćeno 8.486,00 kn, isplaćeno je 2.977,00 kn te stanje blagajne koncem godine iznosi 5.509,00 kn. Prema knjizi blagajne, u 2021. sastavljeni su blagajnički izvještaji od broja 1 do 6 (za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja), a prema podacima iz blagajničkog izvještaja koji je sastavljen sa stanjem na 30. lipnja 2021. stanje blagajne iznosi 2.977,00 kn (i jednako je stanju potražnog prometa (isplata) evidentiranom u poslovnim knjigama). Za razdoblje od lipnja do prosinca 2021. blagajnički izvještaji nisu priloženi u knjigu blagajne, a u poslovnim knjigama je evidentirana uplata u iznosu od 5.370,00 kn (u opisu navedena kao Blagajnički izvještaj broj 7). Uz blagajničke izvještaje od broja 1 do 6 priložene su isplatnice koje nisu kronološki numerirane, a uplatnice nisu priložene. Nadalje, uz isplatnice nisu priloženi računi na temelju kojih su obavljena plaćanja za ostvarene isplate te se ne može potvrditi jesu li poslovni događaji vezani za navedene rashode stvarno nastali. Blagajničke izvještaje ovjerali su blagajnik i osoba zadužena za kontrolu, a isplatnice nije u svim slučajevima ovjerio primatelj novčanih sredstava.

Zakonski predstavnik donio je Odluku o provođenju godišnjeg popisa imovine i obveza te osnivanja povjerenstva za popis za 2021. (bez datuma donošenja). Odlukom je imenovano povjerenstvo, određen je rok obavljanja popisa (kao rok obavljanja popisa pogrešno je naveden siječanj 2021.) te dostavljanje Izvještaja s priloženim popisnim listama zakonskom predstavniku na razmatranje. Izvještaj sadrži podatke o nefinancijskoj i financijskoj imovini te ispravnima vrijednosti i sitnog inventara. Popisom nisu obuhvaćena potraživanja i obveze sa stanjem na 31. prosinca 2021., a u poslovnim knjigama su koncem godine evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja u iznosu od 156.791,00 kn te obveze u iznosu od 237.326,00 kn.

Bilješke uz Bilancu su sastavljene, ali ne sadrže podatke o sudskim sporovima koji su u tijeku, a prema podacima Stranke u 2021. u tijeku je bilo pet sudskih sporova. (točka 3. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2021. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je demokratska politička stranka, koju je 1861. utemeljio dr. Ante Starčević. Upisana je u Registar političkih stranaka u veljači 1990. Sjedište Stranke je Primorska ulica 5, Zagreb. Politički djeluje na području cijele Republike Hrvatske, a za ostvarenje svojih političkih ciljeva bori se mirnim i demokratskim sredstvima.

Statutom Stranke (iz veljače 2020.) određen je djelokrug Stranke te utvrđeni uvjeti za članstvo, nastanak i prestanak članstva, prava i dužnosti članova, odlučivanje, stegovne mjere, ustrojstvo, tijela upravljanja Stranke, časni sudovi, nadzorna tijela Stranke, način organiziranja i djelovanja u Stranci, način izbora tijela te drugi uvjeti potrebni za poslovanje Stranke. Na temelju odredaba Statuta doneseni su i drugi opći akti (između ostalog, Pravilnik o pečatima i memorandumima, Etički kodeks). Izvori financiranja poslovanja Stranke su prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članarine i članski doprinosi, dobrovoljni prilozi (donacije) i drugi prihodi.

Temeljna ustrojstvena jedinica Stranke je podružnica, koja se osniva na području grada ili općine, odnosno na području jedinica mjesne samouprave u Gradu Zagrebu. Izvršni odbor podružnice može na svom području osnivati ogranke, kao niže ustrojstvene jedinice. Tijela podružnice su: Zbor podružnice, Izvršni odbor podružnice i Nadzorni odbor podružnice. Podružnice na području županije osnivaju Županijski zbor, ako je na području županije osnovano više od 20,0 % podružnica Stranke. Tijela Županijskog zbora su: Županijsko vijeće, Županijski nadzorni odbor i Županijski časni sud. Prema podacima iz Registra političkih stranaka iz listopada 2022., Stranka ima 233 aktivna ustrojstvena oblika (14 županijskih organizacija te 219 gradskih i općinskih organizacija). Također, vodi evidenciju članova prema ustrojstvenim jedinicama.

Središnja tijela Stranke su: Sabor, Konvencija, Glavni stan, Predsjednik, Predsjedništvo, Središnji Nadzorni odbor i Središnji Časni sud.

Sabor je najviše tijelo, a čine ga izaslanici izabrani u podružnicama. Sabor bira i razrješava Predsjednika te članove Središnjeg Nadzornog odbora i Središnjeg Časnog suda, bira i razrješava počasnog Predsjednika, bira i opoziva 13 članova Predsjedništva, donosi i mijenja Program, Statut i Poslovnik o svojem radu te druge potrebne akte ili odluke, daje obvezna tumačenja svih akata koje donosi, osniva i raspušta odbore i povjerenstva Stranke, utvrđuje ciljeve i politiku Stranke o svim životnim pitanjima hrvatskog naroda i građana Republike Hrvatske te obavlja i druge poslove određene zakonom, drugim propisima ili Statutom. Sabor zasjeda najmanje jednom u četiri godine, a obvezno u roku od šest mjeseci nakon provedenih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor. Između dva zasjedanja Sabora može se održati Konvencija, koju saziva Predsjednik. Konvenciju čine svi članovi Glavnog stana te svi predsjednici podružnica. Konvencija ima iste ovlasti kao Sabor Stranke, osim izbora dužnosnika koji se biraju na Saboru te izmjena i dopuna Statuta. Za rad Konvencije primjenjuju se odredbe Statuta koje se odnose na rad Sabora.

Glavni stan je središnje političko tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora. Ima predsjednika i dva dopredsjednika te 23 člana. Glavni stan bira i opoziva svog predsjednika i dopredsjednike, imenuje i opoziva članove Županijskog vijeća iz reda predsjednika ogranaka s područja gradova i općina odnosno županije, osniva i raspušta stručne savjete, pročelnništva, odbore i povjerenstva te imenuje i opoziva njihove čelnike, razrješava dužnosti Predsjednika Središnjeg Nadzornog odbora i Predsjednika Središnjeg Časnog suda na zahtjev većine njihovih članova. Također, razrješava dužnosti člana Glavnog stana, ako djeluje suprotno odlukama Glavnog stana, Predsjednika ili svojim radom šteti ugledu Stranke, razrješava dužnosti Predsjednika ili dopredsjednika Glavnog stana ako ne ispunjavaju svoje dužnosti ili štete ugledu, donosi političku strategiju i zadužuje Predsjednika za njezinu provedbu, donosi opće akte, određuje način organiziranja radnih odnosa, donosi akte kojima se uređuje materijalno i financijsko poslovanje, donosi poslovničke o radu svih tijela Stranke i kandidacijske pravilnike za izbor u sva tijela Stranke na prijedlog Predsjednika te obavlja i druge zadaće koje su mu povjerene Statutom.

Predsjednik saziva i vodi sjednice Predsjedništva te potpisuje akte koje donosi Predsjedništvo, provodi odluke Glavnog stana, donosi upute i naloge za konkretno političko djelovanje, podnosi Glavnom stanu političko izvješće o svom radu, saziva konstituirajuće sjednice središnjih tijela Stranke i predsjedava im do izbora radnog predsjedništva, odnosno do izbora predsjednika središnjih tijela, u izuzetnim slučajevima saziva i vodi sjednice Izvršnog odbora podružnice, Županijskog vijeća ili Glavnog stana, potpisuje pojedinačne akte koje donosi Predsjedništvo, Glavni stan, Konvencija ili Sabor, saziva Konvenciju i Sabor te daje inicijative i prijedloge za izmjene i dopune Statuta ili donošenje novog Statuta, poslovnika o radu svih tijela i kandidacijske pravilnike za izbor kandidata na svim izborima. Stranku predstavlja i zastupa Predsjednik, a od 19. siječnja 2021. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2022.) Predsjednik Stranke je Nikica Augustinović.

Predsjedništvo je najviše tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora. Utvrđuje kandidate Stranke za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, utvrđuje prava i dužnosti pojedinih članova Predsjedništva, donosi provedbene, političke i druge odluke, osniva stručna povjerenstva i usklađuje njihov rad, prati i usklađuje rad županijskih vijeća Stranke, usklađuje rad Kluba zastupnika u Hrvatskom saboru, priprema izbornu promidžbu i predlaže političku strategiju, zadužuje Glavnog tajnika za organizaciju rada Glavnog tajništva i obavlja i druge poslove određene Statutom. Predsjedništvo čine predsjednik, dva dopredsjednika, glavna tajnica i deset članova.

Središnji Nadzorni odbor sastoji se od tri člana koje bira Sabor Stranke na prijedlog Glavnog stana. Nadzire poslovanje svih ustrojstvenih jedinica i tijela Stranke. Sve odgovorne osobe dužne su Središnjem Nadzornom odboru omogućiti uvid u financijsko i drugo poslovanje te u poslovne knjige njihove organizacijske jedinice.

Središnji Časni sud ima pet članova (predsjednik i četiri člana), koje bira Sabor na prijedlog Glavnog stana. Središnji Časni sud u prvom stupnju provodi stegovni postupak protiv članova središnjih tijela Stranke, a u drugom stupnju odlučuje o žalbi na odluku Županijskog Časnog suda Stranke.

Radi postizanja bolje učinkovitosti u ostvarivanju političkih ciljeva utvrđenih u temeljnim načelima Stranke i drugim aktima, ustrojeno je Glavno tajništvo, koje obavlja organizacijsko-tehničke poslove, komercijalno-financijske poslove i druge poslove prema potrebi.

Koncem 2021. Stranka je imala jednu zaposlenicu.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Obavljanje knjigovodstvenih poslova povjereno je Financijskoj agenciji, na temelju zaključenog ugovora u svibnju 2019., na neodređeno vrijeme, koji je raskinut koncem 2021. Za obavljanje knjigovodstvenih usluga u 2022. zaključen je ugovor s drugim knjigovodstvenim servisom u prosincu 2021. Stranka je obvezna pravodobno dostaviti svu potrebnu dokumentaciju na temelju koje se obavlja unos poslovnih promjena u poslovne knjige. Središnji Nadzorni odbor Stranke je u veljači 2022. podnio Izvješće o nadzoru rada ustrojstvenih jedinica i tijela Stranke za 2021. Zaključeno je da je Stranka poslovala u skladu sa zakonima Republike Hrvatske, Statutom Stranke te Financijskim planom i Godišnjim programom rada za 2021.

Na svojim mrežnim stranicama Stranka objavljuje financijske dokumente i stranačke dokumente (Statut, Etički kodeks i drugo), kao i aktualne vijesti koje se odnose na djelovanje Stranke.

Planiranje

Godišnji program rada i Financijski plan prihvaćeni su na elektroničkoj sjednici Glavnog stana održanoj 28. prosinca 2020.

Financijskim planom prihodi su planirani u iznosu od 431.000,00 kn, rashodi u iznosu od 426.646,00 kn te je planiran rezultat poslovanja (višak prihoda) u iznosu od 4.354,00 kn. Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima u iznosu od 340.000,00 kn, od članarina u iznosu od 60.000,00 kn, dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 30.000,00 kn te ostale prihode u iznosu od 1.000,00 kn. Planirani rashodi odnose se na financijske rashode u iznosu od 151.300,00 kn (vrijednosno značajniji planirani su za troškove županijskih organizacija u iznosu od 90.000,00 kn i za zatvaranje posebnih računa otvorenih prethodnih godina u iznosu od 50.000,00 kn), rashode za zaposlene u iznosu od 150.846,00 kn, materijalne rashode u iznosu od 122.000,00 kn (vrijednosno značajniji planirani su za intelektualne i osobne usluge u iznosu od 50.000,00 kn, usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 20.000,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu od 16.000,00 kn te za materijal i energiju u iznosu od 15.000,00 kn) i rashode amortizacije u iznosu od 2.500,00 kn.

Godišnjim programom rada za 2021. planirano je održavanje konstituirajuće sjednice Predsjedništva, izbor dopredsjednika i Glavnog tajnika Stranke, izbor novog predsjednika Glavnog stana i dva dopredsjednika, redovno održavanje sjednica Predsjedništva i Glavnog stana, širenje područnog ustrojstva (privlačenje novih članova Stranke, povećanje broja simpatizera, osnivanje i održavanje postojećih ustrojstvenih oblika), daljnja razrada programa Stranke uz pomoć stručnih savjeta (ažuriranje informacijskog sustava za vođenje evidencije o članstvu, članarinama i komunikaciji, unaprjeđenje svih digitalnih kanala komunikacije Stranke), promocija Stranke kroz promoviranje službenih mrežnih stranica i Facebook profila na društvenim mrežama, jačanje unutarstranačke komunikacije i redovno obavješćavanje članstva o aktivnostima Stranke putem *on-line* časopisa Hrvatsko pravo, priprema i izlazak na lokalne izbore u svibnju 2021. (analiza mogućnosti izlaska na izbore u lokalnim jedinicama, definiranje ciljeva te ukupnog i lokalnih budžeta, pokretanje pravaške političke akademije za edukaciju članstva), kao i osigurati redovnu djelatnost Stranke (hladni pogon).

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2021. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu. Financijski izvještaji, Godišnji program rada i Financijski plan za 2021. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti za 2021. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja izvan propisanog roka (9. ožujka 2022.) i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Državnom uredu za reviziju također su tijekom obavljanja revizije (30. kolovoza 2022.) dodatno dostavljeni i financijski izvještaji za 2021., koji su u propisanom roku (28. veljače 2022.) dostavljeni Financijskoj agenciji. Podaci iskazani u navedenim financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama, ali nisu istovjetni podacima iskazanim u financijskim izvještajima unesenim u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljenim na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Zbog navedenog, u nastavku se daju podaci iz financijskih izvještaja koji su istovjetni podacima u poslovnim knjigama.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 482.436,00 kn, što je 56.273,00 kn ili 13,2 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 51.436,00 kn ili 11,9 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	339.090,00	330.380,00	97,4
2.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	49.250,00	32.394,00	65,8
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	35.300,00	28.050,00	79,5
4.	Drugi prihodi	2.523,00	91.612,00	3 631,1
	Ukupni prihodi	426.163,00	482.436,00	113,2

Vrijednosno značajniji prihodi odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 330.380,00 kn i čine 68,5 % ukupno ostvarenih prihoda. Svi drugi prihodi (prihodi od članarina i članskih doprinosa, od dobrovoljnih priloga/donacija i drugi) iznose 152.056,00 kn i čine 31,5 % ukupno ostvarenih prihoda.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje prihoda odnosi se na druge prihode za 89.089,00 kn zbog prihoda od otpisa obveza i od sudionika u izbornoj promidžbi.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 330.380,00 kn, a odnose se na prihode od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, i to prihode iz gradskih proračuna u iznosu od 117.352,00 kn, općinskih proračuna u iznosu od 107.132,00 kn i županijskih proračuna u iznosu od 105.896,00 kn. Navedeni prihodi ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te pojedinačnih odluka o financiranju Stranke iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prema odredbama članaka 6. i 7. navedenog Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici; sredstva se raspoređuju na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Odredbom članka 96. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, propisano je da će se postupci koji su započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona, a koji nisu dovršeni, dovršiti prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 – pročišćeni tekst, 2/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17).

Prema podacima Stranke, do provedenih lokalnih izbora u svibnju 2021., kao i nakon provedenih izbora, u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Stranka ima 86 vijećnika. Nakon provedenih izbora, donesene su nove odluke o financiranju rada političke stranke.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 32.394,00 kn (u cijelosti se odnose na članarine), a prema odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Statuta i Odluke. Prema Odluci Glavnog stana iz prosinca 2020. utvrđena je visina godišnje članarine za 2021., i to: za ostale članove u iznosu od 50,00 kn, za članove Glavnog stana u iznosu od 100,00 kn, za članove Predsjedništva u iznosu od 200,00 kn, za predsjednika Glavnog stana u iznosu od 300,00 kn i za Predsjednika Stranke u iznosu od 500,00 kn. Isto tako, Odlukom je utvrđeno da su članovi Stranke koji plaćaju članarinu po više osnova obvezni platiti samo jedan, i to najviši iznos članarine. Tijekom 2021. ostvareni prihodi od članarina odnose se na prihode od ostalih članova u iznosu od 27.844,00 kn, od članova koji plaćaju članarinu u iznosu od 100,00 kn ostvaren je prihod od 1.800,00 kn te od članova koji plaćaju članarinu u visini od 200,00 kn ostvareni su prihodi u iznosu od 2.750,00 kn.

– Prihodi dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 28.050,00 kn, a odnose se na prihode za financiranje redovne političke aktivnosti u iznosu od 17.600,00 kn te za financiranje izborne promidžbe u iznosu od 10.450,00 kn (od drugih neprofitnih organizacija odnosno Hrvatske socijalno-liberalne stranke i Hrvatske stranke umirovljenika u iznosu od 5.700,00 kn, trgovačkih društava u iznosu od 2.700,00 kn i od fizičkih osoba u iznosu od 2.050,00 kn). Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) ostvarene u novcu. Dobrovoljni prilozima (donacije) ostvareni su na temelju odredaba članaka 18. i 19. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, a pojedinačni iznosi primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama navedenog Zakona. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) izdane su potvrde i vođene evidencije u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19). Podaci o donacijama za izbornu promidžbu evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u izvješćima o primljenim donacijama istovjetni su podacima u izvješćima za financiranje izborne promidžbe koja su unesena u sustav za nadzor financiranja Državnog izbornog povjerenstva.

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 91.612,00 kn, a odnose se na prihode od naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 60.195,00 kn, otpisa obveza u iznosu od 31.354,00 kn (usklađenje stanja s poslovnom bankom) te od kamata za depozite po viđenju u iznosu od 63,00 kn. Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe ostvareni su uplatama na poseban račun Stranke za podmirenje troškova izborne promidžbe od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima je Stranka imala kandidate na temelju odredaba članaka 42. i 44. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 518.061,00 kn, što je 1.771,00 kn ili 0,3 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 91.415,00 kn ili 21,4 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	139.800,00	166.345,00	119,0
2.	Materijalni rashodi	203.374,00	279.896,00	137,6
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	62.549,00	114.014,00	182,3
2.2.	Drugi materijalni rashodi	140.825,00	165.882,00	117,8
3.	Rashodi amortizacije	10.278,00	5.619,00	54,7
4.	Financijski rashodi	2.578,00	13.868,00	537,9
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	0,00	35.000,00	-
6.	Drugi rashodi	160.260,00	17.333,00	10,8
	Ukupni rashodi	516.290,00	518.061,00	100,3
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	426.163,00	482.436,00	113,2
	Manjak prihoda	90.127,00	35.625,00	39,5

Najznačajniji udjel imaju materijalni rashodi u iznosu od 279.896,00 kn ili 54,0 % i rashodi za zaposlene u iznosu od 166.345,00 kn ili 32,1 %. Svi drugi rashodi iznose 71.820,00 kn i čine 13,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Vrijednosno značajnije smanjenje odnosi se na druge rashode, koji su manji za 142.927,00 kn ili 89,2 %.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje odnosi se na rashode za promidžbu i informiranje koji su veći za 51.465,00 kn ili 82,3 %, zbog sudjelovanja na lokalnim izborima održanim 2021., financijske rashode koji su veći za 11.290,00 kn ili 437,9 % zbog bankarskih troškova nastalih uslijed otvaranja i zatvaranja posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe te rashodi za donacije (pomoći) u iznosu od 35.000,00 kn, koji prethodne godine nisu bili ostvareni.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 166.345,00 kn, a odnose se na rashode za plaće za redovan rad u iznosu od 140.210,00 kn, doprinose na plaće u iznosu od 23.135,00 kn i druge rashode za zaposlene (božićnica) u iznosu od 3.000,00 kn. Tijekom 2021. u Stranci su bile dvije zaposlenice, od kojih jedna na određeno vrijeme od 7. travnja do 8. srpnja 2021. Sa zaposlenicama su zaključeni ugovori o radu. Koncem 2021. Stranka ima jednu zaposlenicu s kojom je u rujnu 2019. zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme za obavljanje poslova poslovne tajnice. Plaće su obračunane u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se odnose na obračun plaća.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 114.014,00 kn, što je 22,0 % ukupnih rashoda. Odnose se na rashode za promidžbu za lokalne izbore 2021. u dijelu koji se odnosi na izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 75.952,00 kn te promidžbu u okviru redovnog poslovanja Stranke u iznosu od 38.062,00 kn (između ostalog, za usluge praćenja medijskih objava o Stranci, stranačkim aktivnostima i članovima Stranke te provođenje anketa i istraživanja o javnom mnijenju u iznosu od 18.000,00 kn, grafičke i tiskarske usluge u iznosu od 14.502,00 kn).

Rashodi za promidžbu za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 75.952,00 kn odnose se na promidžbeni materijal (majice, kape, upaljači, kemijske olovke, plakati i letci za izbornu promidžbu) u iznosu od 39.859,00 kn, usluge promidžbe putem elektroničkih medija (oglašavanje na društvenim mrežama i portalima te izrada spota) u iznosu od 21.819,00 kn, grafičke i tiskarske usluge u iznosu od 12.990,00 kn, reprezentaciju u iznosu od 1.184,00 kn te zakup javnih površina u iznosu od 100,00 kn.

Stranka je na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjelovala samostalno i u koaliciji s više političkih stranaka – koalicijskih partnera (između ostalog, s Domovinskim pokretom, Hrvatskom socijalno-liberalnom strankom, Hrvatskom strankom umirovljenika, Demokratskim HSS-om, Hrvatskom demokratskom zajednicom, Nezavisnom listom Ante Đapića, Aktivnim nezavisnim umirovljenicima, Blokom umirovljenici zajedno, Hrvatskim suverenistima, Hrvatskom konzervativnom strankom i HRAST – Pokretom za uspješnu Hrvatsku) s kojima je zaključila sporazume. Navedenim sporazumima utvrđen je, između ostalog, način zajedničkog sudjelovanja na lokalnim izborima, a nije utvrđen iznos financiranja. Za financiranje izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Stranka je otvorila 71 poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe, gdje je sudjelovala samostalno ili je bila nositelj koalicijske liste. Po okončanju izbora, Stranka je sastavila financijske izvještaje o financiranju izborne promidžbe (obrazac FIN-IZVJ-IP) sa sastavnim dijelovima, koji čine Izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe (IZ-D-IP), Izvješće o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (IZ-T-IP) te Izvješće o iznosu cijene i iznosu ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne promidžbe (IZ-MO-IP) za sve posebne račune koje je otvorila (18 posebnih računa na kojima je iskazan promet i 53 posebna računa na kojima nije bilo prometa) te ih dostavila Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja. Prema podacima iz Izvješća o troškovima (rashodima) izborne promidžbe za izbornu promidžbu za izbor članova županijske skupštine Ličko-senjske i Karlovačke županije, gradskih vijeća gradova Gospića, Trilja, Pleternice, Delnica, Popovače, Novske, Slatine i Kutjeva, općinskih vijeća općina Baška, Omišalj, Nuštar, Dugi Rat, Mrkopalj, Podstrana, Nova Bukovica i Stari Jankovci, ostvareni su rashodi u iznosu od 79.380,00 kn, od čega je u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke evidentirano i iskazano u okviru materijalnih rashoda 75.952,00 kn, a u okviru financijskih rashoda 1.803,00 kn. Razlika u iznosu od 1.625,00 kn za koju su rashodi za promidžbu i informiranje prema izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe više iskazani u odnosu na rashode za promidžbu i informiranje evidentirane u poslovnim knjigama i iskazane u financijskim izvještajima Stranke (77.755,00 kn) odnosi se na račun za financiranje troškova izborne promidžbe (radijska emisija) za Gradsko vijeće Grada Gospića, koji nije evidentiran u poslovnim knjigama Stranke.

Skreće se pozornost da je sporazumima o zajedničkom izlasku na izbore, između ostalog, potrebno jasno i nedvojbeno urediti način financiranja i sastavljanja obračuna zajedničkog izlaska na izbore (koji dio rashoda odnosno obveza financira pojedini koalicijski partner, obračun ukupnih troškova izborne promidžbe te način evidentiranja rashoda u poslovnim knjigama pojedinog koalicijskog partnera), kako bi podaci o financiranju izborne promidžbe u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, kao i financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe, bili evidentirani, odnosno iskazani u skladu s propisima koji uređuju financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 165.882,00 kn, što je 32,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na intelektualne i osobne usluge u iznosu od 51.975,00 kn (knjigovodstvene usluge u iznosu od 46.975,00 kn i odvjetničke usluge u iznosu od 5.000,00 kn), zakupnine i najamnine u iznosu od 31.641,00 kn, materijal i energiju u iznosu od 25.418,00 kn (materijal u iznosu od 6.847,00 kn, električna energija i plin u iznosu od 18.571,00 kn), ostale nespomenute materijalne rashode u iznosu od 18.829,00 kn (prijenos sredstava za financiranje zajedničke izborne promidžbe političkim strankama – koalicijskim partnerima 8.000,00 kn, troškovi sudskih postupaka 8.412,00 kn, drugo 2.417,00 kn), druge usluge u iznosu od 16.627,00 kn (grafičke i tiskarske usluge 14.503,00 kn, druge usluge 2.124,00 kn), komunalne usluge (opskrba vodom, iznošenje i odvoz smeća) u iznosu od 8.160,00 kn, naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu od 7.920,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 4.052,00 kn te računalne usluge u iznosu od 1.260,00 kn.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 5.619,00 kn, što je 1,1 % ukupno ostvarenih rashoda, a odnose se na obračun amortizacije dugotrajne imovine. Amortizacija je obračunana u skladu s Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak) prema utvrđenim stopama.

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 13.868,00 kn, što je 2,7 % ukupnih rashoda. Odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 13.522,00 kn, zatezne kamate u iznosu od 339,00 kn, negativne tečajne razlike i druge financijske rashode u iznosu od 7,00 kn.

– Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni su u iznosu od 35.000,00 kn, što je 6,8 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na donacije za žrtve potresa u iznosu od 30.000,00 kn te prijenos/uplatu sredstava za financiranje izborne promidžbe kandidatima za načelnicu Općine Staro Petrovo Selo i gradonačelnika Grada Slavenskog Broda koje je Stranka predložila u iznosu od 3.000,00 kn i Hrvatskoj demokratskoj zajednici za financiranje izborne promidžbe za izbor članova Županijske skupštine Osječko-baranjske županije u iznosu od 2.000,00 kn.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 17.333,00 kn, a vrijednosno značajniji u iznosu od 13.333,00 kn odnose se na plaćanje novčane kazne prema presudi zbog počinjenja prekršaja iz članka 35. Zakona o ravnopravnosti spolova (Narodne novine 82/08 i 69/17).

– Višak/manjak prihoda

Manjak prihoda za 2021. iznosi 35.625,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 9.871,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 25.754,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2021., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 223.738,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2021.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2021.	31. prosinca 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	15.732,00	14.376,00	91,4
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	15.732,00	14.376,00	91,4
2.	Financijska imovina	323.674,00	209.362,00	64,7
2.1.	Novac u banci i blagajni	174.926,00	50.792,00	29,0
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	1.779,00	1.779,00	100,0
2.3.	Potraživanja za prihode	146.969,00	156.791,00	106,7
	Ukupno imovina	339.406,00	223.738,00	65,9
3.	Obveze	317.368,00	237.326,00	74,8
3.1.	Obveze za rashode	294.318,00	211.076,00	71,7
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	0,00	5.000,00	-
3.3.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	23.050,00	21.250,00	92,2
4.	Vlastiti izvori	22.038,00	-13.588,00	- 61,7
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	339.406,00	223.738,00	65,9

Ukupna vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2021. manja je u odnosu na stanje iskazano početkom 2021. za 115.668,00 kn ili 34,1 %. Smanjena je vrijednost financijske imovine za 114.312,00 kn ili 35,3 %, najvećim dijelom zbog smanjenja novca u banci i blagajni (za 124.134,00 kn ili 71,0 %). U odnosu na stanje početkom godine obveze su manje za 80.042,00 kn ili 25,2 % (značajno su smanjene obveze za rashode za 83.242,00 kn ili 28,3 %), a vlastiti izvori su manji za 35.626,00 kn ili 161,7 % zbog ostvarenog manjka prihoda za 2021.

Vrijednost nefinancijske imovine u iznosu od 14.376,00 kn odnosi se na građevinske objekte (kuća i dvor u Mirkovcima), računala i računalnu opremu, uredski namještaj i drugu uredsku opremu. Prema popisu dugotrajne imovine na 31. prosinca 2021. uredska oprema i namještaj iznose 137.141,00 kn, što je 20,00 kn više od iskazanog u Bilanci (razlika se odnosi na računala i računalnu opremu koja je u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 16.490,00 kn, a u Popisu dugotrajne imovine u iznosu od 16.510,00 kn).

Vrijednost financijske imovine iskazana je u iznosu od 209.362,00 kn i odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu od 50.792,00 kn, jamčevne pologe u iznosu od 1.779,00 kn te potraživanja za prihode u iznosu od 156.791,00 kn.

Potraživanja za prihode u iznosu od 156.791,00 kn odnose se na potraživanja za članarine u iznosu od 71.125,00 kn, za prihode po posebnim propisima u iznosu od 56.353,00 kn, ostala nespomenuta potraživanja u iznosu od 29.303,00 kn i od kupaca u iznosu od 10,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) od ukupno iskazanih potraživanja prema podacima Stranke naplaćeno je 84.362,00 kn.

Obveze koncem 2021. iznose 237.326,00 kn, a odnose se na obveze za rashode u iznosu od 211.076,00 kn, odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja (nenaplaćene članarine iz prethodnih godina) u iznosu od 21.250,00 kn te obveze za kredite i zajmove (pozajmica od fizičke osobe) u iznosu od 5.000,00 kn. Obveze za rashode u iznosu od 211.076,00 kn odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 143.311,00 kn, obveze za financijske rashode u iznosu od 55.037,00 kn (obveze prema poslovnoj banci za vođenje i zatvaranje podračuna Stranke za redovno poslovanje otvorenih prethodnih godina 54.571,00 kn i zatezna kamata 466,00 kn), obveze za zaposlene u iznosu od 12.180,00 kn, obveze za naknade troškova zaposlenima u iznosu od 360,00 kn i druge obveze u iznosu od 188,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) podmirene su obveze u iznosu od 17.540,00 kn (obveze prema zaposlenima i obveze za pozajmicu).

Vlastiti izvori u negativnom iznosu od 13.588,00 kn odnose se na vlastite izvore u iznosu od 12.166,00 kn i manjak prihoda (za pokriće u sljedećem razdoblju) u iznosu od 25.754,00 kn.

III. REVIZIJA ZA 2021.

Postupci revizije provedeni su od 22. kolovoza do 28. studenoga 2022.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja
6. Program rada i Financijski plan za 2021.
7. Statut (veljača 2020.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s prihodima od članarina i članskih doprinosa, prihodima od dobrovoljnih priloga (donacija), obračunom plaća te ulaznim računima. Obavljeni su razgovori s osobom ovlaštenom za kontakt te osobom koja obavlja knjigovodstvene poslove, kao i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima.

Nalaz za 2021.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2021. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, prihode od članarina i članskih doprinosa, potraživanja i izbornu promidžbu.

1. Sustav unutarnjih kontrola

1.1. Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Etički kodeks iz listopada 2012. te Pravilnik o financijskom poslovanju iz siječnja 2020. nisu usklađeni s odredbama Statuta Stranke koji je donesen u veljači 2020.

Evidentiranje poslovnih promjena u poslovne knjige obavljeno je na temelju dokumentacije koja nije potpuna (nisu sastavljeni svi blagajnički izvještaji, a dokumentacija koja je priložena nije cjelovita).

Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije u potpunosti uspostavljen jer su utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi s planiranjem, računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještajima, prihodima od članarina i članskih doprinosa, potraživanjima te izbornom promidžbom.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti Etički kodeks s odredbama Statuta. Također, preporučuje i nadalje poduzimati aktivnosti na uspostavljanju učinkovitog sustava unutarnjih kontrola u cilju osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka te osiguranja kvalitete materijalnog i financijskog poslovanja Stranke.

1.2. Stranka se nije očitovala na ovu točku Nalaza.

2. Planiranje

2.1. Godišnji program rada i Financijski plan za 2021. prihvaćeni su na elektroničkoj sjednici Glavnog stana održanoj u prosincu 2020.

Financijskim planom prihodi su planirani u iznosu od 431.000,00 kn, rashodi u iznosu od 426.646,00 kn te je planiran rezultat poslovanja (višak prihoda) u iznosu od 4.354,00 kn. Prihodi su ostvareni u iznosu od 482.436,00 kn, što je 51.436,00 kn ili 11,9 % više od plana, a rashodi su ostvareni u iznosu od 518.061,00 kn, što je 91.415,00 kn ili 21,4 % više od plana.

Financijski plan za 2021. sastoji se od plana prihoda i rashoda prema računima računskog plana, a obrazloženje financijskog plana nije sastavljeno.

Odredbama članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i članka 12. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, propisano je da se financijski plan neprofitne organizacije sastoji od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana. Odredbama članka 17. spomenutog Pravilnika, propisano je da se obrazloženje financijskog plana sastoji od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te obrazloženja programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan. Obrazloženje skupina prihoda i rashoda mora sadržavati parametre koji su se koristili kod izračuna potrebnih sredstava za svaku od skupina prihoda i rashoda. Obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu.

Znatno manje od plana ostvareni su prihodi od članarina i članskih doprinosa (planirani su u iznosu od 60.000,00 kn, a ostvareni u iznosu od 32.394,00 kn, što je 27.606,00 kn ili 46,0 % manje) te financijski rashodi (planirani su u iznosu od 151.300,00 kn, a ostvareni u iznosu od 13.868,00 kn, što je 137.432,00 kn ili 90,8 % manje od planiranih). Znatno više od plana ostvareni su drugi prihodi (planirani su u iznosu od 1.000,00 kn, a ostvareni u iznosu od 91.612,00 kn, što je 90.612,00 kn više) te materijalni rashodi (planirani su u iznosu od 122.000,00 kn, a ostvareni u iznosu od 279.896,00 kn, što je 157.896,00 kn ili 129,4 % više). Unutar materijalnih rashoda, znatno više od planiranih ostvareni su rashodi za usluge promidžbe i informiranja koji su planirani u iznosu od 20.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 100.265,00 kn, što je više za 80.265,00 kn ili 401,3 %. Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni su u iznosu od 35.000,00 kn, a nisu planirani Financijskim planom. Izmjene i dopune Financijskog plana nisu donesene.

Odredbama članka 19. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, propisano je da se izmjene i dopune financijskog plana provode tijekom godine po postupku za donošenje financijskog plana, obvezno se provode u slučaju značajnih odstupanja nastalih prihoda i rashoda u odnosu na planirane, a posebice u slučaju nastanka novih obveza za čije podmirenje sredstva nisu osigurana, odnosno smanjenja prihoda uz čije je ostvarenje vezano podmirenje već nastalih obveza. Izmjene i dopune financijskog plana nije potrebno provoditi za manje planirane ili neplanirane obveze za rashode koji se financiraju iz osiguranih sredstava. Neprofitna organizacija u svom statutu ili drugim općim aktima utvrđuje što se smatra značajnim odstupanjem.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti obrazloženje financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija. Također, nalaže donositi izmjene i dopune financijskog plana tijekom godine u slučaju značajnijih odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane u skladu s odredbama navedenog Pravilnika.

U Godišnjem programu rada za 2021. navedene su planirane aktivnosti Stranke, a nisu navedeni rashodi te izvori financiranja potrebni za provođenje predviđenih aktivnosti. Na ulaznim računima u većini slučajeva nije navedena povezanost rashoda po aktivnostima utvrđenim Godišnjim programom rada.

Odredbom članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, propisano je da politička stranka financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje u godišnjem programu rada, uz planirane aktivnosti, navesti planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvorima financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom.

2.2. U vezi s obrazloženjem financijskog plana, Stranka navodi da će u narednom razdoblju voditi računa da se to ne ponovi, a na preporuku vezanu za godišnji program rada nije se očitovala.

3. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

3.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije. Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja povjereno je knjigovodstvenom servisu. Utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na poslovne knjige, evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja i blagajničko poslovanje, popis imovine i obveza te sastavljanje financijskih izvještaja.

– Poslovne knjige

Stranka je ustrojila dnevnik, glavnu i pomoćne knjige (knjigu ulaznih računa i knjigu blagajne). Pomoćna evidencija potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku nije ustrojena. Prema podacima Stranke u 2021. u tijeku je bilo pet sudskih sporova. Iako ustrojavanje spomenute evidencije nije propisano, prema odredbi članka 14., stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, između ostalog, neprofitna organizacija vodi ostale pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama. Vođenje evidencije po osnovi sudskih sporova u tijeku je potrebno zbog obveze sastavljanja Bilješki uz Bilancu koje su propisane Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija i, između ostalog, sadrže i sporove na sudu koji su u tijeku.

Državni ured za reviziju preporučuje ustrojiti pomoćnu evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku na način kojim bi se osigurali svi potrebni podaci o nastalim obvezama te izvori sredstava iz kojih će se podmiriti nastale obveze.

Poslovne knjige na kraju poslovne godine nisu uvezane ni potpisane. Prema odredbama članka 16. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, poslovne knjige se zaključuju na kraju poslovne godine. Ako se poslovne knjige vode kao elektronički zapis, glavna knjiga mora se nakon zaključivanja na kraju poslovne godine zaštititi na način da se onemogućí izmjena pojedinih ili svih dijelova ili listova glavne knjige, da je glavnu knjigu moguće u svakom trenutku otisnuti na papir te mora biti potpisana elektroničkim potpisom sukladno propisu koji uređuje elektronički potpis.

Ako nije moguće zaštititi poslovne knjige koje se vode kao elektronički zapis na propisan način, one se ispisuju na papir i uvezuju u roku od 120 dana od isteka poslovne godine na koju se odnose. Zakonski zastupnik neprofitne organizacije potpisuje ispisane i uvezane poslovne knjige.

Državni ured za reviziju nalaže poslovne knjige na kraju poslovne godine zaštititi na način propisan odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

- Evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja i blagajničko poslovanje

Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 60.195,00 kn evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima na računu drugih prihoda, umjesto na računu prihoda po posebnim propisima iz proračuna. Prema odredbi članka 42., stavka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima, pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna jedinica samouprave, između ostalog, imaju političke stranke koje na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela. Odredbama članka 32., stavka 2. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, prihodi po posebnim propisima iz proračuna jesu prihodi koje neprofitna organizacija ostvaruje u skladu sa zakonima i drugim propisima iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Rashodi za financiranje zajedničke izborne promidžbe u iznosu od 8.000,00 kn evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u okviru drugih materijalnih rashoda, a trebalo ih je evidentirati i iskazati u okviru rashoda vezanih za financiranje neprofitnih organizacija. Navedeni rashodi odnose se na prijenos sredstava za financiranje zajedničke izborne promidžbe Domovinskom pokretu u Primorsko-goranskoj županiji u iznosu od 4.000,00 kn i Hrvatskoj demokratskoj zajednici u Sisačko-moslavačkoj županiji u iznosu od 4.000,00 kn na temelju zaključenih koalicijskih sporazuma o izbornoj političkoj suradnji na lokalnim izborima 2021. Prema odredbi članka 9., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te članka 4., stavka 1. i članka 6., stavka 1. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije; računskim planom za neprofitne organizacije utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima je neprofitna organizacija obvezna knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode i rashode.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati prihode i rashode na propisanim računima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Rashodi za odvjetničke usluge u iznosu od 5.000,00 kn te rashodi za najamnine i režijske troškove u iznosu od 457,00 kn nastali su prethodne godine (2020.), a evidentirani su i iskazani u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2021.

Nadalje, Stranka je tijekom 2021. zaključila ugovore o korištenju javnih površina za potrebe izborne promidžbe u Rijeci od 19. do 29. travnja 2021. za što je ugovoreno plaćanje naknade u iznosu od 2.970,00 kn, u Splitu od 17. travnja do 14. svibnja 2021. uz ugovorenu naknadu u iznosu od 2.600,00 kn, jednokratno korištenje dvorane Općine Malinska za sastanak Stranke uz naknadu od 20,00 kn i javne površine u vlasništvu Općine Omišalj uz naknadu od 300,00 kn (prikupljanje potpisa za referendumsku inicijativu).

Za navedene iznose zakupnina, odnosno najamnina u ukupnom iznosu od 5.890,00 kn, Stranka u 2021. nije evidentirala ni iskazala rashode/obveze u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima. Također, iako su navedene javne površine u Splitu i Rijeci korištene za potrebe izborne promidžbe, rashodi u iznosu od 5.570,00 kn, u financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe, nisu iskazani. Odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je da se rashodi priznaju uz primjenu načela nastanka događaja u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Rashodi za zakupnine i najamnine ostvareni su u iznosu od 31.741,00 kn. U poslovnim knjigama evidentirani su rashodi za zakup poslovnog prostora u Gospiću za jedanaest mjeseci, u Novskoj za deset mjeseci, u Karlovcu za pet mjeseci, u Slavonskom Brodu za osam mjeseci, umjesto za dvanaest mjeseci, odnosno manje su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima rashodi i obveze za zakupnine u iznosu od 4.924,00 kn. Navedeni rashodi nisu evidentirani u poslovnim knjigama prema vrsti rashoda niti na računu odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućeg razdoblja u okviru obračunanih rashoda koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje. Prema odredbama članka 10., stavka 1. i članka 22., stavka 6. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija obvezna je u svom knjigovodstvu, između ostalog, osigurati podatke pojedinačno po vrstama rashoda te o stanju obveza; imovina i obveze iskazuju se po računovodstvenom načelu nastanka događaja.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i financijskim izvještajima iskazati sve rashode i obveze u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

U okviru rashoda za knjigovodstvene usluge, u poslovnim knjigama su evidentirani rashodi za administrativne usluge (reorganizacija arhive, slaganje dokumentacije, organizacija ureda) u iznosu od 6.350,00 kn. Navedeni rashodi ostvareni su na temelju ispostavljenih računa na kojima je navedena ukupna cijena bez količina i jediničnih cijena po vrsti usluga bez priložene specifikacije obavljenih usluga.

Blagajničko poslovanje nije vođeno uredno, a stanje blagajne na 31. prosinca 2021. evidentirano u poslovnim knjigama i iskazano u financijskim izvještajima ne odgovara stvarnom stanju knjige blagajne. Naime, prema podacima iz glavne knjige u 2021. u blagajnu je uplaćeno 8.486,00 kn, isplaćeno je 2.977,00 kn te stanje blagajne koncem godine iznosi 5.509,00 kn. Prema knjizi blagajne, u 2021. su sastavljeni blagajnički izvještaji od broja 1 do 6 (za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja), a prema podacima iz blagajničkog izvještaja koji je sastavljen sa stanjem na 30. lipnja 2021. stanje blagajne iznosi 2.977,00 kn (i jednako je stanju potražnog prometa (isplata) evidentiranom u poslovnim knjigama). Za razdoblje od lipnja do prosinca 2021. blagajnički izvještaji nisu priloženi u knjigu blagajne, a u poslovnim knjigama je evidentirana uplata u iznosu od 5.370,00 kn (u opisu navedena kao Blagajnički izvještaj broj 7).

Uz blagajničke izvještaje od broja 1 do 6 priložene su isplatnice koje nisu kronološki numerirane, a uplatnice nisu priložene. Nadalje, uz isplatnice nisu priloženi računi na temelju kojih su obavljena plaćanja za ostvarene isplate te se ne može potvrditi jesu li poslovni događaji vezani za navedene rashode stvarno nastali. Blagajničke izvještaje ovjerio je blagajnik i osoba zadužena za kontrolu, a isplatnice nije u svim slučajevima ovjerio primatelj novčanih sredstava.

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava jest pisani dokument ili elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama i ažurno vođenje blagajničkog poslovanja na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Popis imovine i obveza

Zakonski predstavnik donio je Odluku o provođenju godišnjeg popisa imovine i obveza te osnivanja povjerenstva za popis za 2021. (bez datuma donošenja). Odlukom je imenovano povjerenstvo (kao rok obavljanja popisa pogrešno je naveden siječanj 2021.) te dostavljanje Izvještaja s priloženim popisnim listama zakonskom predstavniku na razmatranje. Sastavljene su popisne liste osnovnih sredstava na 31. prosinca 2021. koje su ovjerali članovi povjerenstva za popis imovine i obveza. Podaci o popisu su u popisne liste uneseni pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima. Povjerenstvo je nakon završetka popisa sastavilo Izvještaj na temelju popisnih lista, koji je predan zakonskom zastupniku. Izvještaj povjerenstva o popisu sadrži podatke o nefinancijskoj i financijskoj imovini te ispravcima vrijednosti i sitnog inventara. Popisom nisu obuhvaćena potraživanja i obveze sa stanjem na 31. prosinca 2021., a u poslovnim knjigama su koncem godine evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja u iznosu od 156.791,00 kn te obveze u iznosu od 237.326,00 kn. Zakonski zastupnik (Predsjednik Stranke) donio je 10. veljače 2022. Odluku kojom prihvaća Izvješće povjerenstva.

Prema odredbi članaka 20. i 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis. Zakonski zastupnik na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista te sukladno ovlastima koje proizlaze iz statuta ili drugih najviših općih akata neprofitne organizacije odlučuje o nadoknađivanju utvrđenih manjkova, priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju imovine te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti popisne liste i izvještaj o popisu imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Financijski izvještaji

Za 2021. sastavljeni su: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu. Financijski izvještaji, Godišnji program rada i Financijski plan za 2021. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti za 2021. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja 9. ožujka 2022. (odnosno s osam dana zakašnjenja) i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Odredbama članka 52. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, godišnji financijski izvještaj, zajedno s propisanim priložima, političke stranke, dužne su dostaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, u roku od 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja (odnosno za 2021. zaključno s 1. ožujka 2022.).

Državnom uredu za reviziju također su tijekom obavljanja revizije (30. kolovoza 2022.) dodatno dostavljeni i financijski izvještaji za 2021., koji su u propisanom roku (28. veljače 2022.) dostavljeni Financijskoj agenciji. Podaci iskazani u navedenim financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama, ali nisu istovjetni podacima iskazanim u financijskim izvještajima unesenim u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljenim na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Prema pisanom obrazloženju zaposlenice Stranke, financijski izvještaji koji su dostavljeni Financijskoj agenciji su ispravni, a do pogreške je došlo kod unosa podataka u informacijski sustav za nadzor financiranja. Utvrđene razlike odnose se na podatke iskazane u Bilanci na dan 31. prosinca 2021. Tako je u Bilanci (koja je unesena u informacijski sustav za nadzor financiranja) imovina iskazana u iznosu od 160.041,00 kn, a u Bilanci koja je dostavljena Financijskoj agenciji (i Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije) iskazana je u iznosu od 223.738,00 kn, koliko je evidentirana i u poslovnim knjigama, što je manje za 63.697,00 kn. Spomenuta razlika odnosi se na manje iskazanu nefinancijsku imovinu za 10.856,00 kn te financijsku imovinu u iznosu od 52.841,00 kn.

Odredbama članaka 28. i 29. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je, između ostalog, da su financijski izvještaji neprofitne organizacije, izvještaji o stanju i strukturi, te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda. Financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Državni ured za reviziju nalaže godišnje financijske izvještaje dostaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja s iskazanim podacima koji su istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i u propisanom roku u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Bilješke uz Bilancu su sastavljene, ali ne sadrže podatke o sudskim sporovima koji su u tijeku, a prema podacima Stranke u 2021. u tijeku je bilo pet sudskih sporova.

Prema odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, Bilješke su dopuna uz financijske izvještaje, a obvezne Bilješke uz Bilancu su, između ostalog, pregled ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku).

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati Bilješke uz Bilancu u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

- 3.2. *Stranka je prihvatila naloge Državnog ureda za reviziju te u uvodnom dijelu Očitovanja obrazložila odabir knjigovodstvenog servisa koji obavlja računovodstvene poslove za Stranku. U vezi s pogrešnim evidentiranjem rashoda za financiranje zajedničke izborne promidžbe navodi da je knjigovodstvenom servisu u roku dostavila izvode i ugovore o zajedničkoj izornoj promidžbi, a računi za rashode za odvetničke usluge, najamnine i režijske troškove u iznosu od 5.457,00 kn, koji su nastali u 2020., dostavljeni su na knjiženje u trenutku kada su zaprimljeni. Navodi da će utvrditi zašto je došlo do propusta u vezi s evidentiranjem rashoda/obveza za zakupnine, najamnine za povremeno korištenje prostora ili javnih površina za potrebe izborne promidžbe u ukupnom iznosu od 5.890,00 kn te rashoda za zakup poslovnog prostora u iznosu od 4.924,00 kn. Nadalje, navodi da je blagajničko poslovanje vođeno od 1. siječnja do 30. lipnja 2021. te da sve što je knjiženo u poslovnim knjigama nakon 30. lipnja 2021. nije predano u knjigovodstvo i nisu utvrdili iz kojih razloga i na temelju kojeg dokumenta je obavljeno knjiženje; popis imovine i obveza djelomično je obavljen iz objektivnih razloga (povjerenstvo za popis dislocirano je u odnosu na sjedište Stranke te Stranka nije dobila sve proknjižene potrebne podatke od knjigovodstva kako bi utvrdili stanje). U dijelu koji se odnosi na financijske izvještaje, u Očitovanju se navodi da financijski izvještaji nisu predani u roku Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu zbog problema s pristupom informacijskom sustavu za nadzor financiranja (šifra i lozinka) te će educirati stručni kadar kako se pogreške ne bi ponovile. Također, navodi da u Bilješkama uz Bilancu nisu navedeni podaci o sudskim sporovima, jer nije bila upoznata s činjenicom da ih mora navesti te se navedeni propust više neće ponoviti.*

4. Prihodi od članarina i članskih doprinosa

- 4.1. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 482.436,00 kn. U okviru ukupnih prihoda, prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 32.394,00 kn i čine 6,7 % ukupno ostvarenih prihoda.

Stranka je u 2021. izdavala potvrde o primitku članarina, ali ne i na propisanom obrascu. Vodila je evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa po mjesečnim uplatama, ali ih nije vodila kronološki po uplatama

Prema odredbama članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, između ostalog, političke stranke dužne su voditi i evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa i izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa, a način vođenja evidencija i izdavanja potvrda te obrazac evidencija i potvrde propisuje ministar pravilnikom.

Prema odredbama članka 3. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja, političke stranke dužne su voditi evidenciju te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa. Evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa političke stranke vode kronološki na Obrascu: EV-Č i trebaju sadržavati podatke o uplatiocu (ime i prezime, osobni identifikacijski broj te adresa), datumu uplate, o uplaćenom iznosu u gotovini odnosno na žiroračun. Potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa sastavljaju se na Obrascu: POT-Č odnosno na Obrascu: POT-ČD koji su sastavni dio navedenog Pravilnika.

Državni ured za reviziju nalaže voditi evidencije o primitku članarina i članskih doprinosa kronološki te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

4.2. *Stranka se nije očitovala na ovu točku Nalaza.*

5. Potraživanja

5.1. Potraživanja za prihode koncem 2021. iznose 156.791,00 kn, a odnose se na potraživanja za prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 71.125,00 kn, za prihode po posebnim propisima u iznosu od 56.353,00 kn, druga nespomenuta potraživanja u iznosu od 29.303,00 kn i od građana u iznosu od 10,00 kn.

Navedena potraživanja od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 71.125,00 kn u financijskim izvještajima su manje iskazana za 875,00 kn. Naime, prema podacima iz glavne knjige potraživanja od članarina i članskih doprinosa iznose 72.000,00 kn, pri čemu potraživanja za članarine od 50,00 kn iznose 61.200,00 kn, za članarine od 100,00 kn iznose 6.900,00 kn, za članarine od 200,00 kn i 300,00 kn iznose 3.200,00 kn te za članarine od 500,00 kn iznose 700,00 kn.

Za naplatu prihoda od članarina i članskih doprinosa, Stranka putem tajnika ogranaka upozorava članove na postojeći dug za članarine, a druge mjere naplate nisu poduzimane. Prema odredbama članka 14. c Statuta, članstvo prestaje, ako se članarina za proteklu kalendarsku godinu ne podmiri do 15. siječnja tekuće godine.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzimati mjere naplate potraživanja od članova Stranke u skladu s odredbama Statuta.

Potraživanja za prihode po posebnim propisima u financijskim izvještajima iskazana su u iznosu od 56.353,00 kn, a u poslovnim knjigama iznose 55.479,00 kn, što je 874,00 kn manje. Odnose se na potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za financiranje poslovanja Stranke na temelju odluka (iz prijašnjih godina iznose 9.659,00 kn, od općina iznose 26.818,00 kn, od gradova iznose 12.507,00 kn te od županija 6.495,00 kn).

Stranka u poslovnim knjigama vodi evidenciju zaduženja po jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima na 31. prosinca 2021. ima članove u predstavničkim tijelima. Potraživanja se evidentiraju po naplati prihoda odnosno evidentiraju se samo lokalne jedinice koje doznaju sredstva.

Tijekom godine u pojedinim slučajevima obavljaju se usklađenja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, za koje su pribavljene odluke, telefonskim i elektroničkim putem. Druge mjere naplate, primjerice, upućivanjem opomena i na drugi način (s obzirom na to da opomena ne prekida zastaru) nisu poduzimane. Za 2021. Stranka nema pribavljene odluke svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima na 31. prosinca 2021. ima članove u predstavničkim tijelima te u skladu s navedenim nema cjelovite podatke ni evidenciju o iznosu pripadajućih sredstava za 2021.

Prema odredbama članka 7. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, računovodstvo propisano ovim Zakonom temelji se na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija, a pojedinačno iskazivanje pozicija znači osiguravanje podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju nalaže unošenje podataka u poslovne knjige pojedinačno, po nastanku poslovnog događaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, preporučuje voditi cjelovite evidencije zaduženja i potraživanja prihoda od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

5.2. Stranka se nije očitovala na ovu točku Nalaza.

6. Izborna promidžba

6.1. Za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Stranka je otvorila 71 poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe. Po okončanju navedenih izbora zatvorila je 23 posebna računa, a 48 posebnih računa do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) nije zatvoreno.

Prema odredbama članka 32. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke dužne su dovršiti sve transakcije na posebnom računu za financiranje izborne promidžbe i zatvoriti ga najkasnije u roku od 60 dana od isteka roka za isplatu naknade troškova izborne promidžbe te u roku od osam dana od dana zatvaranja posebnog računa za financiranje izborne promidžbe dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu potvrdu banke o zatvaranju računa unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže zatvoriti posebne račune otvorene za financiranje troškova izborne promidžbe u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

6.2. Stranka se nije očitovala na ovu točku Nalaza.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2020., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje. Revizijom za 2021. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status. Također, navodi se preporuka čija provedba zbog opravdanih razloga nije primjenjiva.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Sustav unutarnjih kontrola	2020.	Uskladiti unutarnje akte Stranke s odredbama Statuta.	30. lipnja 2022.	nije provedeno
2.		2020.	I nadalje poduzimati aktivnosti uspostavljanja učinkovitog sustava unutarnjih kontrola u cilju osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka te osiguranja kvalitete materijalnog i financijskog poslovanja Stranke.	30. lipnja 2022.	djelomično provedeno
3.	Planiranje	2020.	Donositi izmjene i dopune financijskog plana tijekom godine u slučaju značajnih odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane te sastavljati obrazloženja financijskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	30. lipnja 2022.	nije provedeno
4.		2020.	Sastaviti program rada na način kako bi bili vidljivi i iznosi planiranih rashoda prema vrstama utvrđenim računskim planom za neprofitne organizacije, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada.	30. lipnja 2022.	nije provedeno
5.	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	2020.	Ustrojiti pomoćnu evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku na način kojim bi se osigurali svi potrebni podaci o nastalim obvezama te izvori sredstava iz kojih će se podmiriti nastale obveze.	30. lipnja 2022.	djelomično provedeno
6.		2020.	Poslovne knjige na kraju poslovne godine zaštititi na način propisan odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	30. lipnja 2022.	nije provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
7.		2020.	Unos podataka u poslovne knjige obavljati pojedinačno, po nastanku poslovnog događaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, preporučuje voditi cjelovite evidencije zaduženja i potraživanja prihoda od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.	30. lipnja 2022.	nije provedeno
8.		2020.	Evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	30. lipnja 2022.	djelomično provedeno
9.		2020.	Popisom imovine i obveza obuhvatiti cjelokupnu imovinu te uskladiti knjigovodstveno i stvarno stanje, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	30. lipnja 2022.	nije provedeno
10.		2020.	U Odluci o rashodovanju dugotrajne imovine i sitnog inventara utvrditi hoće li se imovina nakon postupka rashodovanja uništiti ili prodati.	30. lipnja 2022.	nije primjenjivo
11.		2020.	Dostaviti godišnje financijske izvještaje unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja s iskazanim podacima koji su istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.	30. lipnja 2022.	nije provedeno
12.	Prihodi	2020.	Voditi evidencije o primitku članarina i članskih doprinosa kronološki te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.	30. lipnja 2022.	nije provedeno

Obrazloženje danih naloga i preporuke koji su djelomično provedeni ili nisu primjenjivi daje se u nastavku.

- Središnji Nadzorni odbor podnio je Izvješće o nadzoru rada ustrojstvenih jedinica i tijela Stranke za 2021.
- Stranka je sastavila popis sudskih sporova koji su tijekom, ali bez podataka o obvezama koje bi mogle nastati te izvora sredstava iz kojih bi se te obveze podmirile.
- Knjigovodstvene isprave (ulazni računi) na temelju kojih su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama ovjereni su potpisom odgovorne osobe.

Dokumentacija vezana za blagajničko poslovanje djelomično je ovjerena (isplatnice nisu potpisane).

- Popisom imovine i obveza za 2021. nije utvrđena imovina za otpis, a nisu popisane ni obveze ni potraživanja.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Stranka se nije očitovala na status naloga i preporuka.